

Badanie ginekologiczne i pobranie cytologii

lek. Aleksandra Wenta, dr n. med. Angelika
Sobota-Grzeszyk

Zakład Endokrynologii Ginekologicznej i
Ginekologii Wieku Rozwojowego

Ogólne zasady

- Przed badaniem ginekologicznym oraz pobraniem wymazu cytologicznego należy zebrać wywiad lekarski – zapytać o występujące obecnie dolegliwości, datę ostatniej miesiączki, liczbę przebytych ciąż i porodów, datę ostatniego badania cytologicznego i o jego wynik, o choroby współistniejące oraz przyjmowane leki,
- Przed badaniem należy wyjaśnić Pacjentce na czym ono polega oraz wyjaśnić celowość wykonywania regularnych badań cytologicznych – celem jest wczesne wykrycie komórek raka szyjki macicy,
- Przed badaniem ginekologicznym należy również dopytać o to, czy Pacjentka współżyje.

Ogólne zasady

- Przed badaniem na fotelu ginekologicznym należy poinstruować Pacjentkę o tym, jak przygotować się do badania - należy skorzystać z toalety, opróżnić pęcherz moczowy, rozebrać się od pasa w dół,
- Lekarz prosi Pacjentkę, aby usiadła na fotelu ginekologicznym w odpowiedniej pozycji - tak, aby pośladki znajdowały się przy krawędzi fotela, a nogi umieszczone były na podpórkach. Konieczne jest też odpowiednie oświetlenie obszaru badanego.

Zasady pobierania wymazu cytologicznego

Przed badaniem:

- należy powstrzymać się od współżycia przez okres 2-3 dni,
  - nie należy zakładać żadnych leków do pochwy ani wykonywać irygacji przez 2-3 dni,
- Nie należy pobierać wymazu cytologicznego w trakcie krwawienia miesięczkowego lub plamienia okołomenstruacyjnego.

Zasady pobierania wymazu cytologicznego

- Należy umyć i zdezynfekować ręce oraz założyć rękawiczki,
- Należy wprowadzić wziernik do pochwy, który pozwala dobrze uwidocznic szyjkę macicy, w szczególności ujście zewnętrzne szyjki macicy,
- Należy pobrać wymaz za pomocą specjalnej szczoteczki cytologicznej, która pozwala na pobranie materiału z kanału szyjki macicy oraz z tarczy szyjki macicy – należy wykonać jeden pełny obrót szczoteczką wokół jej osi,
- Materiał komórkowy osadzony na szczoteczce należy równomiernie rozprowadzić na szkiełku podstawowym, a następnie utrwalić materiał np. za pomocą utrwalacza cytologicznego w aerozolu,
- Powinno się pobrać wymaz cytologiczny PRZED badaniem ginekologicznym!

Zasady wykonywania badania ginekologicznego

- Najpierw należy ocenić zewnętrzne narządy płciowe, czyli: krocze, ujście zewnętrzne cewki moczowej, wargi sromowe, przedsionek pochwy,
- Następnie do pochwy wprowadza się wziernik – zamknięty, pod kątem 45 st. w stosunku do długiego wymiaru przedsionka pochwy, po uprzednim rozchyleniu warg sromowych,
- Po wprowadzeniu wziernika ocenia się ściany pochwy, jej sklepienie oraz szyjkę macicy (w tym momencie można pobrać wymaz do badania cytologicznego),
- Następnie przeprowadza się badanie dwuręczne: wprowadza się dwa palce jednej ręki niedominującej do pochwy, a palce drugiej ręki dominującej nad dnem macicy (powyżej spojenia łonowego)

Zasady wykonywania badania ginekologicznego

- W badaniu dwuręcznym ocenia się przede wszystkim: pochwę (jej długość, szerokość), szyjkę macicy (jej długość, konsystencję, ujście zewnętrzne, rozwarcie u kobiet w ciąży), macicę (położenie, wielkość, ruchomość, konsystencję), jajniki (wielkość, kształt, ruchomość),
- W badaniu dwuręcznym, aby ocenić macicę palce jednej ręki niedominującej należy wprowadzić do tylnego sklepienia pochwy, a drugiej ręki dominującej umieścić powyżej spojenia łonowego, natomiast aby ocenić jajniki należy palce jednej ręki niedominującej wprowadzić do bocznego sklepienia pochwy (prawego lub lewego